

Położna

223101

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Zadaniem położnej jest opieka nad kobietą w ciąży, przygotowywanie do porodu, odbieranie porodu oraz opieka nad położnicą i noworodkiem. Położna pełni rolę opiekunczą (pielęgnowanie i dbanie o pacjenta) oraz informacyjną (udzielanie informacji i porad). Zawód ten zaliczany jest do służby zdrowia. Położna w praktyce zawodowej może podjąć pracę w zakładach leczenia zamkniętego (oddział położniczy i ginekologiczny), w leczeniu otwartym (przychodnia w poradni K) oraz w środowisku (bezpośredni kontakt z pacjentką w domu). Położna może zakładać i prowadzić prywatne indywidualne lub grupowe praktyki położnicze.

Położna w specjalistycznej poradni ginekologiczno – położniczej realizuje kompleksową opiekę w zakresie planowania rodziny, ciąży, porodu i połogu, opiekę w schorzeniach ginekologicznych, opiekę nad kobietą w każdym okresie jej życia. Praca jej polega przede wszystkim na przygotowaniu pacjentki do badania ginekologicznego, wyjaśnieniu pacjentce przebiegu porodu, rozpowszechnianiu materiałów informacyjnych.

Położna może wykonywać swój zawód w środowisku, tj. w miejscu zamieszkiwania podopiecznych. Położna środowiskowa sprawuje opiekę nad kobietami po porodzie i w trakcie połogu, a także w schorzeniach ginekologicznych. Najczęściej kojarzona jest z tzw. wizytami patronażowymi, czyli pierwszą po porodzie wizytą w domu u położnicy i noworodka. Obowiązkiem położnej środowiskowej jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Zadaniem położnej jest monitorowanie przebiegu połogu i rozwoju noworodka, obserwacja i ocena psychoruchowa noworodka, a także relacji pomiędzy członkami rodziny. Położna prowadzi poradnictwo w zakresie pielęgnacji i prawidłowego żywienia noworodka. Informuje o podstawowych szczepieniach ochronnych. Kobięcie w połogu udziela informacji w zakresie higieny i odżywiania. Położna środowiskowa wykonuje iniekcje, zdejmuje szwy, zmienia opatrunki. Położna ściśle współpracuje z lekarzem pediatrą. Współpraca ta polega na tym, że po wizycie patronackiej zgłasza noworodka do lekarza pediatry. Jeżeli sytuacja tego wymaga współpracuje z pracownikiem socjalnym. Położna środowiskowa przemieszcza się do swoich podopiecznych wykorzystując środki masowego transportu (np. komunikacja miejska).

Położna na oddziale ginekologicznym sprawuje opiekę nad pacjentkami chorującymi na schorzenia ginekologiczne oraz zagrożone patologią ciąży. Na oddziale położna zajmuje się monitorowaniem ciąży, przygotowaniem pacjentek do zabiegów ginekologicznych oraz diagnostycznych. Wykonuje takie czynności, jak pobieranie materiałów do badań laboratoryjnych. Wykonuje iniekcje (zastrzyki), podłącza wlewy, mierzy ciśnienie, przygotowuje narzędzia do zabiegów ginekologicznych, asystuje lekarzowi.

Praca położnej na oddziale położniczym polega na całodobowej opiece nad położnicą i

noworodkiem. Zajmuje się prowadzeniem i monitorowaniem ciąży oraz odbieraniem porodu fizjologicznego. Wykonuje takie czynności, jak: pomiar parametrów życia, pobieranie materiałów do badań laboratoryjnych. Współpracuje z lekarzem ginekologiem (położnikiem). Położna oddziałowa dodatkowo prowadzi dokumentację dotyczącą pacjentek. Sprawowanie przez położną opieki nad noworodkiem i wcześniakiem ma na celu ochronę życia i zdrowia dziecka. Polega na kąpieli, przewijaniu, ważeniu, wykonywaniu szczepień ochronnych i podłączaniu kroplówek.

Położna w swojej pracy wykorzystuje przyrządy kontrolno – pomiarowe oraz różne narzędzia medyczne. Do najczęściej używanych możemy wymienić detektor, który służy do rutynowych badań akcji serca płodu. W codziennej pracy położna wykorzystuje ultrasonograf (USG). Jest to aparat wysyłający fale ultradźwiękowe, umożliwiające obejrzenie wnętrza wielu narządów naszego ciała. Za jego pomocą możliwe jest nie tylko potwierdzenie istnienia ciąży, ale również wykrycie wszelkich nieprawidłowości dotyczących rozwoju płodu, zagrożeń, powikłań przebiegu ciąży. Równie ważnym sprzętem wspomagającym pracę położnej jest kardiogram (KTG). Za pomocą niego monitorowana jest czynność serca płodu, z jednoczesnym zapisem czynności skurczowej macicy. Niezbędnymi narzędziami, które położna wykorzystuje, jest m. in. zestaw do przetaczania płynów infuzyjnych, aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, zestaw do wykonywania iniekcji, zestaw do wykonania opatrunków oraz zestaw narzędzi chirurgicznych.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Położna pracuje w różnych miejscach, w zależności od rodzaju wykonywanej pracy. Są to pomieszczenia nieprodukcyjne, takie jak: szpitale, przychodnie publiczne, mieszkania prywatne.

W tym zawodzie mogą występować zagrożenia chorobami zawodowymi, takimi jak: choroby zakaźne i inwazyjne, przewlekłe choroby oskrzeli, przewlekłe zanikowe, przerostowe i alergiczne nieżyty błon śluzowych nosa, gardła, krtani i tchawicy, choroby skóry, przewlekłe choroby narządu ruchu. Prawdopodobne też jest zapadanie na choroby związane z warunkami pracy, które nie znajdują się na liście chorób zawodowych.

Położna narażona jest na działanie czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących w miejscu pracy, takich jak zakłucie ostrymi narzędziami, igłami, stłuczonym szkłem, poparzenie na skutek zbyt wysokiej temperatury (gorące urządzenia sterylizacyjne, gazy), kontakt z urządzeniami podłączonymi do prądu o wysokim napięciu (pompy infuzyjne). Stosowane na co dzień substancje chemiczne (płyny i środki do dezynfekcji, sterylizacji, odkażania) mogą powodować ostre zatrucia, podrażnienia spojówek, błony śluzowej nosa i gardła oraz uczulenia.

Warunki społeczne

Praca położnej może mieć charakter indywidualny i zespołowy. Położna środowiskowa

wykonuje swoją pracę samodzielnie, czyli indywidualnie. Natomiast położne zatrudnione w przychodni, szpitalu wykonują swoją pracę w zespole.

Praca położnej polega na kontaktach z ludźmi. Kontakty te mogą przybierać formę: przeprowadzania wywiadu z pacjentkami, opieki nad nimi, leczenia i konsultacji z lekarzem prowadzącym, a także udzielania rad. Stąd też możemy stwierdzić, że praca ta niesie ze sobą ryzyko potencjalnego konfliktu z ludźmi.

Warunki organizacyjne

Godziny pracy zależą od systemu pracy danej placówki. W przychodni godziny pracy położnej są stałe i mieszczą się w przedziale 6 – 9 godzin. W szpitalu godziny pracy są zróżnicowane. Dzielą się na dyżury w dzień i w nocy. Dyżury w dzień mieszczą się w przedziale 6 – 9 godzin. Dyżury nocne trwają 12 godzin. W szpitalach wymagany jest system pracy w niedziele i święta oraz soboty.

Praca położnej wiąże się z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo i zdrowie innych ludzi, a także odpowiedzialnością materialną. Położna oddziałowa odpowiada za pracę podległych sobie pracowników. W hierarchii organizacyjnej położna może pełnić rolę kierownika (przełożonego), który kieruje pracą, a także podwładnego.

Praca położnej jest nadzorowana. Jeśli chodzi o położne zatrudnione w przychodni oraz położne środowiskowe to mają one dużą swobodę w doborze metod i rozkładzie czasowym zadań. Natomiast w szpitalu efekty pracy i jej przebieg kontrolowane są w trakcie jej trwania.

Czynności wykonywane przez położną należą do czynności niezrutynizowanych, czyli czynności nieprzewidzianych.

Wymagania psychologiczne

Osoba, która pragnie podjąć pracę jako położna, powinna cechować się przede wszystkim umiejętnością szybkiego nawiązywania kontaktów z ludźmi. Bardzo ważne są sprawne i zręczne ręce (pomoc w odbieraniu porodu). Pożądaną cechą jest zdolność koncentracji wzrokowo – ruchowej, dobry słuch i węch (pomocne w prowadzeniu obserwacji pacjentek). W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia niezbędna staje się umiejętność szybkiego podejmowania trafnych decyzji. Dobra położna powinna być opanowana, cierpliwa, wrażliwa, spostrzegawcza. Współpraca z personelem wymaga ponadto takich cech charakteru, jak: otwartość i umiejętność pracy w zespole.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca położnej zalicza się do prac lekkich. Jednakże z uwagi na fakt, iż położna wykonuje swoje obowiązki chodząc, stojąc, trwając w niewygodnej pozycji, musi posiadać dużą sprawność układu kostno - stawowego i mięśniowego. Zręczne ręce i palce stanowią podstawę dobrego wykonywania zadań i czynności. Przeciwwskazaniem są choroby układu krążenia i oddechowego (zmniejszające ogólną sprawność), choroby kręgosłupa.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Od roku szkolnego 2003/2004 wygasło kształcenie w 2,5 letnich szkołach pomaturalnych. Polska musiała uruchomić specjalny program kształcenia zawodowego pielęgniarek i położnych, wynikający z uznania kwalifikacji zawodowych przez Unię Europejską. W związku z tym od roku akademickiego 2004/2005 pielęgniarki i położne pracujące w swoim zawodzie, posiadające świadectwo dojrzałości, a także będące absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie położnej/pielęgniarki, mogą ukończyć 3 - letnie licencjackie studia zawodowe (tzw. „pomostowe”). Absolwent otrzyma tytuł zawodowy położnictwa/pielęgniarstwa.

W tej chwili absolwent szkoły średniej (matura), chcący wykonywać zawód położnej, musi ukończyć wyższą szkołę zawodową, po ukończeniu której otrzymuje tytuł zawodowy licencjata położnictwa. Kształcenie można kontynuować na uzupełniających studiach magisterskich. Po ich ukończeniu absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra położnictwa. Naukę można podjąć również na jednolitych 5 - letnich studiach magisterskich.

Absolwent szkoły wyższej, który chce rozpocząć wykonywanie zawodu, musi wystąpić z wnioskiem o stwierdzenie prawa wykonywania zawodu do Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, na obszarze działania której zainteresowana osoba zamierza wykonywać zawód położnej.

Położna, która nie wykonywała zawodu przez 5 lat po ukończeniu szkoły, nawet jeżeli pracowała już zawodowo, musi przejść przeszkolenie. Sposób oraz program przeszkolenia określa Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych.

Osoby wykonujące zawód położnej mogą podnosić swoje kwalifikacje poprzez kursy doszkalające, kwalifikacyjne, specjalistyczne (tzw. specjalizacje), a także kursy językowe.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Położna ma możliwość awansu i osiągnięcia wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej. Położna posiadająca wykształcenie wyższe (licencjackie lub magisterskie), po odbyciu odpowiednich kursów (kwalifikacyjnych, specjalistycznych) oraz po przepracowaniu kilku lat na tym stanowisku, może awansować na położną koordynującą. W dalszej ścieżce awansu położna, posiadając odpowiednie kursy oraz wymagany staż na oddziale może awansować na zastępcę położnej przełożonej. Przełożoną położnych zostaje się po przepracowaniu kilku lat jako zastępcą przełożonej. Natomiast naczelną pielęgniarek i położnych powinna mieć ukończone studia wyższe z zakresu pielęgniarstwa, bądź też specjalizację z zakresu pielęgniarstwa, a także odpowiedni staż pracy w szpitalu.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Pracę w zawodzie położnej mogą podjąć osoby w wieku od 25 do 50 roku życia. W tym zawodzie można podjąć pracę w późniejszym wieku. Dotyczy to sytuacji, gdy ktoś miał dłuższą przerwę w zatrudnieniu lub później zdobył odpowiednie kwalifikacje. Warunkiem jest dobry stan zdrowia i ogólna wydolność fizyczna. W tym zawodzie preferowane są kobiety. Zawód położnej należy do grupy często spotkanych.

Możliwości zatrudnienia

Położna może podjąć pracę głównie w sferze budżetowej, tj. w szpitalach, przychodniach. Są to zakłady pracy występujące w całej Polsce. Możliwe jest zatrudnienie w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. Osoba posiadająca wykształcenie w zakresie położnictwa może założyć też własną firmę, tzw. samozatrudnienie. Jest to jednak forma rzadko spotykana.

Zawody pokrewne

pielęgniarka

technik analityki laboratoryjnej

pomoc stomatologiczna

higienistka

sanitariusz

technik radiolog

technik rehabilitacji

lekarz ginekolog (położnik)

lekarz pediatria

Polecana literatura

· „Wybrane zagadnienia z położnictwa i ginekologii dla położnych” – Podręcznik Cekański Adam.

· „Magazyn Pielęgniarki i Położnej” – miesięcznik.

· „Pielęgniarka i Położna”.

· „Pielęgniarstwo XXI wieku ” – kwartalnik.

- „Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo” - wydawany dwa razy do roku.
- „Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii” red. Cecylia Łepecka - Klusek, Wydawnictwo Czelej, 2003 rok.
- „Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek”, red. Grzegorz H. Bręborowicz, PZWL - Wydawnictwo Lekarskie, 2005 rok.
- „Położnictwo praktyczne i operacje położnicze”, Joachim W. Dudenhausen, Willibald Pschyrembel, Wydawnictwo PZWL, rok 2003.